

KRAL YUNAN'IN VEZİRİ İLE HEKİM RUYAN'IN ÖYKÜSÜ

Balıkçı anlatmaya başlamış: "Bilesin ki ey ifrit, akıp giden eski zaman içinde ve birbirini izleyen çağlarda, Rum ellerinde, Fars kentinde, Yunan adlı bir kral varmış,

Zenginmiş, kudretliymiş; ordulara, hatırı sayılır güçlere hükmedermiş; ve her ülkeden hükümdarlarla dostça geçinirmiş. Ancak bedeni, hekimleri ve bilginleri umutsuzluğa düşürmüş olan bir cüzzamla dertliymiş. Ne ilaçlar, ne haplar, ne merhemler onu şifaya kavuşturuyor; hiçbir hekim derdine çare bulamıyormuş. Günün birinde Rüyan adlı ihtiyar bir hekim, Kral Yunan'ın kentine gelmiş; bu hekim Rumca, Farsça, Latince, Arapça ve Süryanice kitapları okuyup bilgi edinmiş; tıp ve yıldız bilimi üzerinde incelemelerde bulunmuş; bunlarla ilgili kuramlar ve kaideleri ve yıldızların olumlu ve olumsuz etkilemelerini çok iyi bilirmiş; bitkiler, yaş ve kuru otlar ve bunların iyi ve kötü etkileri üzerinde de bilgi sahibiymiş. Ayrıca felsefe ve her türlü tıp bilimi ile başkaca fenler üzerinde de incelemelerde bulunmuş imiş. Bu hekim kente gelince, daha birkaç gün geçmeden, kralın öyküsünü ve Allah'ın takdiri gereği cüzzamdan çektiklerini ve de tüm hekim bilginlerin tedavilerinden bir sonuç alınamamış olduğunu öğrenmiş. Bunu öğrenince, o geceyi düşünerek geçirmiş.

Ama, ertesi gün, Tanrı'nın değerli mücevheri güneş dünyayı selamlayıp ortalığı aydınlatınca, uyanmış. En iyi giysilerine bürünerek Kral Yunan'ın huzuruna çıkmış. Yere kadar eğilerek kralın karşısında yeri öpmüş. Kralın kudretinin uzun ömürlü olmasını ve Allah'ın inayetiyle iyilikler dilemiş. Sonra sözünü sürdürerek kendisinin kim olduğunu anlatmış. Ve de "Efendim, bedeninde bulunan hastalığı öğrendim; ve hekimlerin çoğunun derdine çare bulamadığını duydum. Bundan dolayı seni iyileştirmeye geldim. Sana ilaç içirecek ya da bedenine merhemler sürecektir değilim!" demiş. Bu sözleri duyan Kral Yunan çok şaşırılmış ve "Bunu nasıl yapacaksın, bilmiyorum ama, beni iyileştirirsen, Tanrı şahidim olsun, sana ve seni izleyecek sülalene yeterince servet bağışlar; tüm dileklerini yerine getirmeleri için buyruklar veririm; sen de benim musahibim ve dostum olursun" demiş; sonra da ona hilat giydirmiş; armağanlar vermiş ve "Gerçekten sen, ilaçsız, merhemsiz benim hastalığımı iyi edebilir misin?" diye sormuş. Hekim de, "Evet, kesinlikle!" Bedenine hiçbir ağrı ve zahmet vermeden, seni iyi ederim" demiş. Kral görülmedik bir şaşkınlıkla ona "Ey hekimbaşı, bunu hangi gün ve saatte gerçekleştireceksin? Bir an önce işe giriş çocuğum!" demiş. Hekim de "Duyduk ve itaat ettik!" diye yanıt vermiş.

Bunu izleyerek kralın huzurundan ayrılmış; kitaplarını, ilaçlarını ve kokulu bitkilerini yerleştireceği bir ev kiralamış. Sonra ilaçlarından, bitkilerinden tertipler yaparak bunları sap kısmını oyduğu bir çomağın içine doldurmuş, sonra da elinden geldiğince bir de top yapmış, işini bitirince, ertesi gün, kralın huzuruna çıkmış ve karşısında eğilerek yeri öpmüş. Sonra ona, ertesi gün meydana gitmesini ve kendisini orada beklemesini söylemiş. Ertesi gün oyun meydanına giden krala, emirleri, mabeyinciler, vezirler ve krallığın diğer önemli kişileri eşlik etmiş. Meydana henüz yeni ulaşmışlarken, Hekim Rüyan çıkagelmiş ve krala, orada silahşorlarından seçeceği birkaçıyla at üzerinde top oynamasını önererek,

"Bu sopayı al ve sıkı sıkı tut ve bununla topa vur! Bu oyunu tüm avcun ve bedeninin terleyesiye kadar sürdür. Böylece ilaç avcundan tüm vücuduna geçerek dağılacak. Terleyip ilacın bedenini

etkilemesine değin zaman geçince sarayına dön, hemen hamama girip yıkan! Kendini iyileşmiş bulacaksın. Şimdi Tanrı'ya emanet ol!" demiş.

Kral Yunan, hekimin verdiği sopayı alıp seçtiği silahşorlarla top oynamaya başlamış. Silahşorlar da atlarının üzerinde topu atıp kralın vurmasını sağlayarak onunla birlikte bu oyunu sürdürmüşler.

Kral, topun peşine düşerek, ulaşınca ona şiddetle vurmak üzere at koşturmuş; elindeki sopayı da sıkı sıkıya tutuyormuş. Bu biçimde sopa vurmaya, avucu ve tüm bedeni terden sıırıslam oluncaya kadar sürdürmüş. Böylece, ilaç avucundan sızarak bütün bedenine yayılmış. Hekim Rüyan ilacın etki sağladığını anlayınca, kralın hemen saraya dönmesini ve hemen hamamda yıkanmasını önerdiği için; kral da hemen dönüp kendisine hamamı hazırlamalarını emretmiş,

Halı sericiler ve köleler, acele koşuşup, halıları serip giysileri ve havluları yerine koyunca, kral hamama girmiş ve hamamın özel bölmesinde giyinip dışarı çıkınca, atına atlayıp sarayına dönmüş ve orada uyumuş.

Kral Yunan'ın durumu böyleyken, Hekim Rüyan da evine gidip yatmış. Ertesi sabah uyanınca saraya gitmiş: Kralın huzuruna çıkıp kabulünü dilemiş. Kral onun içeri alınmasını buyurmuş; hekim huzura gelince eğilerek yeri öpmüş ve ağır ağır şu kasideyi okumaya başlamış:

Hitabet, baba olarak seni seçse idi; çiçek açar ve bir daha başkasını seçmezdi. Ey ışık saçan yüzü meşalenin alevini körleten! O parlakyüzün sönmeden ışık saçıp dursun! Zamanın çehresinde çizgilerbelirleyinceye kadar. Bulutun tepeleri sanp yağmura dönüştüğü gibi;sen de cömertliğine kapla benim her yanımlı! Yaptıklarınla zaferin tepelerinde yer tut! Bahtın, hiçbir dileğine karşı çıkmadığı sevgilisi ol!

Bu kasideyi duyunca, kral ayağa kalkmış ve sevecenlikle hekimin boymına sarılmış. Sonra onu yanına oturtmuş ve şahane miatlar armağan etmiş. Gerçekten kral hamamdan çıkınca, bedenine bakmış ve cüzzamdan hiçbir iz kalmadığını görmüş; vücudu sanki saf gümüşe dönmüş. O zaman en müşkun bir sevinçle mutluluk duymuş; göğsünün daralması geçmiş, ferahlamış. Sabahleyin yataktan kalkınca, divana girmiş; tahtına oturmuş. Mabeyinciler ve krallığının ileri gelenleri, sonra da Hekim Rûyan içeri girmişler. İşte bu sırada kral ayağa kalkıp ona yanında yer göstermiş. Bunun üzerine ikisine sofraya serip bütün gün yiyecekler: içecekler sunmuşlar. Akşam olunca, kral hekime hilatlar ve diğer armağanlardan gayri iki bin dinar vermiş; sonra da kendi özel bineğiyle evine dönmesine ruhsat tanımış. Hekim ayrıldıktan sonra, onun hekimlik mesleğindeki marifetini hayranlıkla hatırlamaktan kendini alıkoyamamış; ve de "Beni merhem falan sürmeden, bedenimin dışından iyileştirdi; Allah için bilimin yücesine ulaşmış bir hekim! Bu adamın iyiliğini armağanlarla karşılamam ve onu bir nedim ve sevecen bir dost olarak her zaman yanımda tutmam gerekir" demiş.

Ve Kral Yunan, bedeninin sağlıklı ve tüm hastalıktan arınmış görerek, bütün sevinciyle mutlu, yatıp uyumuş. Ertesi sabah kalkıp tahtına oturduğu zaman ulusun ileri gelenleri yöresini sarmış; emirler ve vezirler sağına soluna oturmuş. Hekim Rûyan'ı sormuş; o da gelip önünde yer öpmüş. Onu gören kral, ayağa kalkıp ona yanında yer göstermiş; onunla oturup yemek yemiş; uzun bir

ömür dileyerek hilatlar ve daha başka şeyler armağan etmiş. Sonra, gün batıncaya kadar konuşmalarım sürdürmüş ve ona

Ödül olarak beş hilat ve bin dinar daha vermiş. İşte hekim, krala hayırlar dileyerek evine döndüğü zaman durumu böyleymiş. Sabah olunca kral, saraydan çıkıp divana gelmiş; yöresini yine emirler, vezirler, mabeyinciler sarmış. Vezirlerin içinde berbat görünüşlü, uğursuz yüzlü ve kem gözlü, korkunç, iğrenç biçimde hasis, yüreği hırs, kıskançlık ve kinle taşlaşmış biri varmış. Bu vezir, kralın Hekim Rüyan'ı yanına oturttuğunu ve ona her türlü yakınlık ve cömertlik gösterdiğini görünce kıskanmış ve gizlice onun yok edilmesini kararlaştırmış; atasözünün de belirttiği gibi, "Hırslı önüne gelene saldırır; hırsının yüreğinde zulüm pusu kurar; kuvvetlenince bunu açığa vurur, zayıfken içinde uyutur". Bu vezir, Kral Yunan in yamna yaklaşarak eğilip yeri öpmüş ve "Asrın ve zamamn kralı! Sen ki kullarına cömertliğine yaşam sağlarsın; yüreğimde korkunç ağırlığı olan bir duygu var; bunu sana açıklamazsam, kendimi gerçekten sadık bir kul değil, bir zina çocuğu gibi hissedeceğim.

Bana izin verirsen bunu sana açıklarım" demiş. Vezirin sözlerinden içi kararan kral, ona, "Nedir söyleyeceğin?" diye sormuş; Vezir de,

"Ey azametli kralım, eskiler 'Kim ki, bir işin sonunu ve bunun yaratacağı kötülükleri görmezse, talih denen şeyi kendine dost bilmesin!' demişler. Ben de kralım, senin saltanatım söndürmekten başka bir şey düşünmemekte olan düşmanına ödülleri yağdırarak, lütuflarla donatarak, taşıyamayacağı kadar cömertlik göstererek yanılmakta olduğunu görüyorum; ve bu yüzden, kralım için büyük endişeler duyuyorum" demiş. Bu sözleri duyan kral, son derece bunalmış, rengi atmış ve "Lütuflanmla donattığım halde bana düşman olduğunu iddia ettiğin bu kişi kimdir?" diye sormuş. Vezir, "Hekim Rüyan'dan söz ediyorum" demiş. Kral ona, "Sözünü ettiğin kimse benim iyi bir dostumdur; benim için insanların en değerlisidir. Çün kü o bana elimde tutarak cüzzamdan kurtulmamı sağlayan bir şey verdi. Başka hekimler benden umutlarını kesmişlerdi. Bu zamanda Batı'da olduğu gibi Doğu'da da onun gibisi yoktur. Böyleyken nasıl oluyor da sen, onun hakkında bu gibi şeyler söylemeye cüret ediyorsun?

Bense, bugünden başlayarak ona güvenceler vermek ve aylık bin dinar tutarında maaş bağlamak istiyorum. Aslında krallığının yansını ona bağışlasam, onun için pek fazla bir şey yapmış olmazdım. İnaniyorum ki, sen bunları kıskançlığından söylüyorsun, tıpkı vaktiyle işittiğim Şah Sindbad'ın öyküsünde olduğu gibi" demiş. O anda, Şehrazat, ansızın sabah olduğunu fark etmiş ve anlatısını kesmiş.

Bunu gören Dünyazat, ona "Ablacığım, anlattıkların ne kadar tatlı, kibar, zarif ve saf!" demiş. Şehrazat da, "Eğer şah beni bağışlar da, hayatta kalırsam, ikinize anlatacaklarım yanında bunlar nedir ki?" demiş. Şah, bunu duyunca, kendi kendine, "Vallahi! Gerçekten harika olan öyküsünün sonunu dinlemeden onu öldürmem!" demiş. Sonra geceyi, sabaha kadar birbirlerine sarılarak birlikte geçirmişler.